Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра історії та культури української мови

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Декан

проф. Борис БУНЧУК

12 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА практики студентів
Джерелознавча
(вид практики)
Рівень вищої освіти **перший бакалаврський**
Галузь знань **03 Гуманітарні науки**
Спеціальність **035 Філологія**
спеціалізація **035.033**
слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
Освітньо-професійна програма
Європейські славістичні студії. Польська мова

Чернівці, 2024

Робоча програма джерелознавчої практики складена відповідно до освітньо-професійної програми «Європейські славістичні студії. Польська мова» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035.033 Філологія (слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська), затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 6 від «29» червня 2023 р.).

Розробник: к. філол. н., асист. Грималовський І.С.

Керівник: к. філол. н., асист. Грималовський І.С.

Погоджено з гарантом ОП,
Затверджено на засіданні кафедри історії та культури української мови
Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Завідувач кафедри історії
та культури української мови Наталія КОЛЕСНИК

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Голова методичної ради
філологічного факультету Алла АНТОФІЙЧУК

Джерелознавча практика покликана допомогти здобувачам освіти в оволодінні сучасними методами та формами організації праці в їхній майбутній професії; сформувати у них професійні уміння і навички для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах; виховати в них потребу систематично оновлювати свої знання, які пізніше будуть творчо застосовані в практичній діяльності при проведенні наукових досліджень. Практика здобувачів освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення, органічне поєднання з набутими заняттями, отримання достатнього обсягу компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми.

Практика відбувається на базі Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича.

Мета та завдання навчальної практики

Метою джерелознавчої практики є розширення знань здобувачів освіти з історії та культури Польщі – країни, мову якої вони вивчають. Упродовж практики здобувачі освіти поглиблюють знання, отримані на курсах «основна слов'янська мова (польська)» «вступ до слов'янської філології», «українська мова за професійним спрямуванням», а теми підібрані так, щоби сформувати у студентів уміння бачити, розуміти, аналізувати та оцінювати факти взаємозв'язків між культурою (в т.ч. мовами і літературою) та історією слов'янських народів на синхронному та діахронному рівнях. Практика покликана також розвинути навички студентів у роботі з інформаційними ресурсами, до яких належать у тому числі фонди Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича.

Для досягнення мети практики необхідно вирішити такі **завдання**:

- поглибити знання здобувачів освіти, які вони отримали під час лекційних та практичних занять з курсів «основна слов'янська мова (польська)» «вступ до слов'янської філології», «українська мова за професійним спрямуванням»;
- ознайомити здобувачів освіти зі структурою та специфікою роботи Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича у фондах якої зберігаються матеріали, пов'язані зі слов'янством загалом та мовою, літературою, історією та культурою Польщі зокрема і що в подальшому можуть бути використані для написання контрольних, реферативних, курсових та магістерських робіт;
- навчити здобувачів освіти працювати з інформаційними друкованими, мережевими та локальними ресурсами для пошуку інформації, пов'язаної з мовою, літературою, історією та культурою слов'ян загалом та Польщі зокрема, а також взаєминам цієї країни з Україною;
- навчити здобувачів освіти основам бібліографічного опису;
- навчити здобувачів освіти оприлюднювати свої доповіді у формі презентації

Організація та керівництво практикою

Робота з організації практичної підготовки майбутніх полоністів перебуває в компетенції керівника кафедри. Практику організовує деканат факультету разом із фаховою кафедрою. Відповідальних за практику призначає декан і затверджує Рада факультету. Відповідальні разом із деканатом розподіляють здобувачів освіти за базами практики, готують та проводять настановні та підсумкові конференції, готують рапорт і наказ про проведення практики.

Факультетський керівник практики встановлює зв'язок з базами практики, розподіляє здобувачів освіти за місцями практики; забезпечує планування, організацію й облік результатів практики на факультеті; проводить навчально-методичні конференції; контролює роботу здобувачів освіти на базі практики; організовує підведення підсумків практики, вносить пропозиції щодо її вдосконалення; складає загальнофакультетський звіт за підсумками практики та передає його деканові факультету й у навчальний відділ.

Груповий керівник практики (методист від фахової кафедри) разом із керівником бази практики закріплює здобувачів освіти за відповідальними працівниками; допомагає здобувачам освіти у складанні індивідуальних планів роботи, затверджує ці плани та контролює їх виконання; збирає та аналізує документацію, яку подають здобувачі освіти; готує їх до виступу на підсумковій конференції; складає звіт за підсумками практики та представляє його факультетському керівнику; бере участь у настановній і підсумковій конференціях, а також в нарадах, які проводить керівник бази практики.

Фахова кафедра забезпечує професійну спрямованість проведення практики, високий науково-теоретичний рівень підготовки практикантів до роботи; визначає групових методистів/керівників практики; бере участь у настановних та підсумкових конференціях з практики; проводить консультації з актуальних проблем сучасної науки; забезпечує здобувачів освіти необхідною літературою; на засіданнях кафедри аналізує хід і підсумки практики і пропонує заходи щодо її вдосконалення; готує методичні рекомендації для практикантів; розробляє програму практики.

Практикант вивчає правила охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії під час проходження практики; бере участь у настановній і підсумковій конференціях; своєчасно прибуває на місце проходження практики; дотримується графіку роботи, затвердженого керівником, присутній на практиці щодня упродовж визначеного часу, вчасно повідомляє керівника про причини відсутності; виконує всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників; вивчає спеціальну джерелознавчу літературу; бере участь у групових семінарах, консультаціях, що проводяться в процесі практики; дотримується правил внутрішнього розпорядку бази практики, інструкцій, розпоряджень адміністрації закладу та керівників практики; несе відповідальність за виконану роботу; вчасно (після завершення практики

впродовж тижня) оформляє необхідну звітну документацію; здійснює самоаналіз власної діяльності, рівня практичних умінь.

У випадку невиконання вимог практикант може бути усунений від практики. Рішення про продовження строків практики або повторне її проходження ухвалює ректор ЗВО.

Результати навчання

Загальні компетенції

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетенції

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Загальна інформація

Форма навчання	**Рік підготовки**	**Семестр**	**Кількість**		**Кількість годин**						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	**Годин**	**Лекції**	**Практичні**	**Семінарські**	**Лабораторні**	**Самостійна робота**	**Індивідуальні завдання**	
Денна	1	2	6	180	-	120	-	-	60	-	залік
Заочна											

Дидактична карта джерелознавчої практики

Етапи	**Зміст, основні завдання**
1. Підготовчий	*До початку практики:* 1.1. Вибір здобувачами освіти бази практики. 1.2. Розподіл студентів на практику.

	1.3. Формування пакету документів для проходження джерелознавчої практики. 1.4. Проведення настановної конференції (ознайомлення із завданнями та змістом джерелознавчої практики; обговорення змісту й організаційного плану роботи. 1.5. Ознайомлення з порядком ведення документації; проведення інструктажу із техніки безпеки).
2. Ознайомлювальний	2.1. Ознайомлення: - з роботою закладу – бази практики, з його історією, традиціями, структурними підрозділами та їх функціями: – знайомство з керівництвом бібліотеки – директором та його заступниками; 2.2. Екскурсія бібліотекою. 2.3. Розподіл студентів за керівниками практики від бази. 2.4. Ознайомлення зі структурою та роботою каталогу. 2.6. Ознайомлення з роботою читальних залів та абонементів.
3. Основний	*Упродовж практики:* 3.1. Спостереження за роботою працівників каталогу. 3.2. Ознайомлення зі способами і методами бібліографічного опису різних джерел: монографій, наукових збірників, періодичних видань тощо. 3.3. Ознайомлення з міжнародними та українськими стандартами бібліографічного опису. 3.4. Робота в каталозі: пошук джерел польською мовою, наявних у фондах бібліотеки. 3.5. Опис та систематизація знайдених джерел.
4. Підсумковий	*По завершенню практики:* 4.1. Оформлення звітної документації практики.

	4.2. Участь у підсумковій конференції за результатами проходження практики. 4.3. Оцінка результатів проходження практики керівником практики.

Завдання для самостійної роботи (60 год.)

Підготувати та презентувати на підсумковій конференції портфоліо професійних досягнень здобувача вищої освіти за період проходження виробничої джерелознавчої практики.

Зміст портфоліо:

1. Відомості про здобувача освіти (титульний аркуш, на якому вказано ПІБ студента-практиканта, спеціальність, освітню програму, академічну групу, керівника практики від кафедри).

2. Інформація щодо бази практики: найменування, історія, традиції, відомості про структурні підрозділи та колектив.

3. Систематизована картотека знайдених у бібліотеці джерел, оформлених згідно зі стандартами бібліографічного опису

4. Есе з описом виконаної роботи, вражень від практики та побажань щодо її покращення та вдосконалення.

5. Фотозвіт.

Система контролю та оцінювання

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну науково-педагогічну діяльність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної й наукової діяльності.

Оцінювання результатів виробничої джерелознавчої практики

№	Зміст виконаної роботи	Максимальна кількість балів
1	Інформація про базу практики	10

2.	Оформлення систематизованої картотеки знайдених у бібліотеці джерел.	40
3.	Есе з описом виконаної роботи	30
4.	Фото/відеозвіт	10
5.	Виступ-захист на підсумковій конференції	10

Критерії оцінювання виробничої джерелознавчої практики

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів, А) ставиться за сумлінне виконання програми проходження джерелознавчої практики здобувачам освіти, які:

- одержали інструктаж на настановній конференції;
- вчасно прибули до бази практики;
- сумлінно виконували обов'язки; дотримувалися принципів академічної доброчесності;
- виконували покладені на них обов'язки на дуже високому рівні;
- продемонстрували вміння працювати з джерельним матеріалом;
- продемонстрували новаторський, креативний підхід до виконуваної роботи;
- ознайомилися з роботою бібліотеки;
- продемонстрували дуже високий рівень сформованості загальних та професійних компетентностей;
- якісно підготували та вчасно подали на перевірку звітну документацію з практики.

Оцінка «добре» (80 – 89 балів, В) ставиться за виконання програми проходження джерелознавчої практики здобувачам освіти, які:

- одержали інструктаж на настановній конференції;
- вчасно прибули до виробничої бази практики;
- дотримувалися принципів академічної доброчесності;
- виконували покладені на них обов'язки на високому рівні;
- продемонстрували сумлінний підхід до виконуваної роботи;
- продемонстрували достатньо високий рівень сформованості загальних та професійних компетентностей;
- якісно підготували та вчасно подали на перевірку звітну документацію з практики.

Оцінка «добре» (70 – 79 балів, С) ставиться за виконання програми проходження педагогічної практики здобувачам освіти, які:

- одержали інструктаж на настановній конференції;
- вчасно прибули до виробничої бази практики; дотримувалися принципів академічної доброчесності;
- належно виконували обов'язки практикантів;
- продемонстрували старанний підхід до виконуваної роботи;
- продемонстрували достатній рівень сформованості загальних та професійних компетентностей;

- мали незначні зауваження щодо якісного оформлення та подання на перевірку звітної документації з практики.

Оцінка «задовільно» (60 – 69 балів, D) ставиться за виконання програми проходження джерелознавчої практики здобувачам освіти, які:

- могли бути відсутніми на настановній та підсумковій конференціях;
- виконували обов'язки практикантів із зауваженнями;
- були присутні у бібліотеці нерегулярно;
- неналежно виконували обов'язки практикантів;
- продемонстрували слабкі вміння працювати з джерельним матеріалом;
- мають суттєві зауваження щодо якісного оформлення та подання на перевірку звітної документації з практики.

Оцінка «задовільно» (50 – 59 балів, E) ставиться за виконання програми проходження джерелознавчої практики здобувачам освіти, які:

- були відсутніми на настановній та підсумковій конференціях;
- виконували обов'язки практикантів із суттєвими зауваженнями;
- були присутні у бібліотеці епізодично;
- продемонстрували дуже низький рівень уміння працювати з джерельним матеріалом;
- продемонстрували дуже низький рівень сформованості загальних та професійних компетентностей;
- мають серйозні зауваження щодо якісного оформлення та подання на перевірку звітної документації з практики.

Оцінка «незадовільно» (35 – 49 балів, FX) ставиться, якщо здобувач освіти зовсім не виконав програми джерелознавчої практики. При отриманні незадовільної оцінки за практику студент зобов'язаний пройти її повторно у визначений відповідальним методистом і вільний від занять в університеті час.

Оцінка за шкалою ЄКТС		
Оцінка (бали)	**Для іспиту**	**Для заліку**
A (90-100)	Відмінно	Зараховано
B (80-89)	Добре	Зараховано
C (70-79)		
D (60-69)	Задовільно	Зараховано
E (50-59)		
FX (35-49)	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
F (1-34)	Незадовільно (з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання)	Не зараховано (з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання)

Рекомендована література

1. Джерелознавство: навч. посібник / Уклад. В.Ю.Вощенко, І.В.Денисовець. Полтава: ПолтНТУ, 2017, 234 с.
2. Історичне джерелознавство: Підручник / Гол. ред. С. В. Головко. К.: Либідь, 2017, 512 с.